

Täysistunto

Keskiviikko 28.2.2024 klo 13.59—16.00

7. Lakialoite laiksi lukiolain muuttamisesta

Lakialoite LA 2/2024 vp Pia Hiltunen sd

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sivistysvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tuttuun tapaan 30 minuuttia tässä vaiheessa. Jos puhujalistaa ei ehditä käydä loppuun asti, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen.

Tässä yhteydessä sallitaan keskustelu ja esittely myös päiväjärjestyksen 8. asiasta. —
Edustaja Hiltunen, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.33 **Pia Hiltunen sd** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Esittelen teille nyt kaksi jättämääni lakiesitystä koskien perusopetuslakia ja lukiolain muuttamista. Lakialoitteiden tarkoituksena on muuttaa perusopetuslakia ja lukiolakia siten, että uskon-
tojen ja elämäncatsomustiedon opetus korvataan kaikille yhteisellä elämäncatsomustie-
don opetuksella.

Perustelen näitä aloitteita sillä, että yhteiskunnalliset muutokset, väestörakenteen muu-
tokset sekä uskontoihin ja katsomuksiin liittyvät muutokset asettavat kriittisen tarkastelun
alaiseksi sen, millä tavoin uskonnoista ja katsomuksista tulisi opettaa julkisen kouluope-
tuksen piirissä. Suomalainen opetusmalli, joka on vähitellen historiansa aikana kehittynyt
kristinuskon ja kristillisen elämäntavan opetuksesta kohti monimuotoista ja katsomuksel-
listaa opetusmallia, joka kuitenkin edelleen sitoutuu kodin katsomukseen ja lähtökohtaises-
ti jakaa oppilaat erillisiin ryhmiin julkisessa koulussa, kohtaa merkittäviä haasteita yhden-
vertaisuuden kannalta. Toisaalta nykymallisessa katsomusaineiden opetuksessa on merkit-
täviä ansioita, jotka liittyvät esimerkiksi huoltajien ja oppilaan katsomustaustan sekä vä-
hemmistöjen oikeuksien huomioimiseen, laadukkaisiin opetussuunnitelmiin sekä useim-
missa tapauksissa korkeasti koulutettuihin aineiden ja opetuksen ammattilaisiin.

Nykykäytäntö eri uskontojen ja elämäncatsomustiedon opetuksessa aiheuttaa ongelmia
erityisesti vähemmistöuskontojen opetuksen järjestämisessä pienissä kunnissa ja kaupun-
geissa. Koulut käyttävät opetuksen järjestämiseen usein erityisjärjestelyjä, kuten eri vuosi-
luokkien yhdysryhmäopetusta, etäyhteyksiä hyödyntävää opetusta ja oppilaskuljetuksia,
jotka lisäävät kustannuksia. Opetusta järjestetään ainakin osittain yhteisryhmissä, joissa eri
uskontojen oppimäärien ja elämäncatsomustiedon oppilaat opiskelevat samoissa ryhmis-
sä. Tällä hetkellä ainakin osittaista yhteisryhmäopetusta on noin joka viidennessä koulus-
sa. Kaupungit ja kunnat joutuvat näin jatkossa entistä enemmän reagoimaan katsomusai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2024 vp

neiden monimuotoisuuteen. Tämä tuo ongelmia sekä lukujärjestysteknisesti että myös rekrytoinnin osalta.

Tiedonkeruu oppilaan katsomuksesta oppilaaksioton yhteydessä on selvästi hyvin kirjavaa eri kaupungeissa ja kunnissa. Tämä asettaa oppilaat eriarvoiseen asemaan, ja varsinkin pienillä paikkakunnilla vähemmistöuskontojen oppilaat eivät välttämättä saa oman uskontonsa opetusta, vaikka he olisivat siihen oikeutettuja. Suosituksena olisikin, että kriteeristö, jota oppilaaksioton yhteydessä pitää kysyä, tulisi keskitetyksi kaikkien kuntien käyttöön. Opetushallituksella olisi tässä oma tehtävänsä opastaa kuntia toimimaan lain mukaisesti.

Arvoisa puhemies! Suomen tapa järjestää katsomusyhteisöjen perusteella eriytettyä opetusta tunnustuksettomasti on eurooppalaisesta näkökulmasta ainutlaatuinen. Suomessa myös valtion rooli on huomattavasti suurempi kuin monissa muissa eriytetyissä katsomusopetuksen malleissa, eivätkä uskonnolliset yhdyskunnat valitse aineenopettajia tai tarkista aineen opetusmateriaaleja. Kaikissa muissa Pohjoismaissa toteutetaan tavalla tai toisella integroitua eli kaikille oppilaille yhteistä tunnustuksetonta katsomusopetuksen muotoa. Ruotsissa kaikille yhteiseen tunnustuksettomaan opetukseen siirryttiin vuonna 1962, Tanskassa vuonna 1985 ja Norjassa 1997. Ranskassa ei valtion kouluissa ole erillistä uskonnonopetusta lainkaan, vaan pelkästään etiikkaa.

Kaiken kaikkiaan uskonnonopetuksesta pitäisi siirtyä yhteen yhteiseen yleissivistävään oppiaineeseen. Tämä mahdollistaisi jokaiselle oppilaalle samat lähtökohdat sopeutua yhteiskuntaan, ymmärtää ympäröivää maailmaa ja eri kulttuureja. Uskonnonopetuksen ja yleisen katsomustieteen sijasta parempi malli olisi yksi yhteinen yleissivistävä oppiaine. Sen tarkoituksena olisi opettaa lapsille ja nuorille muun muassa tunne- ja turvataitoja, moraalikasvatusta ja maailman uskontoja yleisesti. Yhteinen oppiaine olisi myös siitä hyvä, että se takaisi jokaiselle lapselle ja nuorelle yhdenvertaisesti samanlaiset tiedot ja taidot sopeutua yhteiskuntaamme. On huomioitava myös, että tänäkään päivänä uskonnonopetus ei saisi olla tunnustuksellista, mutta valvonta puuttuu, ja näin ollen oppilaat ovat eriarvoisessa asemassa uskontojen opetuksen suhteen.

Arvoisa puhemies! Totean vielä lopuksi, että Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen mukaan valtaosa opettajistakin kannattaisi tätä uudistusta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset. — Ja sitten edustaja Seppänen.

15.38 Sara Seppänen ps: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tässä lakialoitteessa on ansiokkaasti eritelty ja kerrottu niitä haasteita, joita tämä meidän nykyinen opetusjärjestelmämme aiheuttaa etenkin pienemmissä kouluissa. Ja on ihan totta, että jos katsotaan sitä kirjavaa palettia, miten niitä järjestelyjä siellä tehdään, niin jotain tarvitsisi tämän asian suhteen uudistaa.

Tässä kuitenkin on tärkeää, että otetaan huomioon myös suomalaisten arvojen ja kulttuurin ylläpitäminen ja edistäminen, joka on tullut pitkälti myös sieltä kristillisestä perinteestä ja uskonnonopetuksesta. Perussuomalaiset näkee, että jatkossakin kouluissa olisi tärkeää, että pidetään ne joulujuhlat ja lauletaan suvivirret, ja tämän kulttuuriperinnön häviäminen tällaisen uudistuksen yhteydessä voi olla myös mahdollista. Sen vuoksi näkisin, että ehkä tämän lukiouudistuksen osalta tällainen yhteinen katsomusaine voisi olla parempi kuin siellä peruskoulutasolla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2024 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Suhonen.

15.39 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Elikkä edustaja Hiltusen lakialoitteen tarkoituksena on muuttaa lukiolakia siten, että uskonnon ja elämäkatsomustiedon opetus korvattaisiin kaikille yhteisellä elämäkatsomustiedon opetuksella, ja tämä tarkoittaisi siirtymistä yhteiseen yleissivistävään oppiaineeseen. Tämä mahdollistaisi jokaiselle oppilaalle samat lähtökohdat sopeutua yhteiskuntaan, ymmärtää ympäröivää maailmaa ja eri kulttuureja. Tarkoituksena olisi opettaa lapsille ja nuorille muun muassa tunne- ja turvataitoja, moraalikasvatusta ja maailmanuskontoja yleisesti. Yhteinen oppiaine olisi myös siitä hyvä, että se takaisi jokaiselle lapselle ja nuorelle yhdenvertaisesti samanlaiset tiedot ja taidot.

Itse suhtaudun lähtökohtaisesti yleissivistävään oppiaineeseen erittäin myönteisesti, ja se on todella tervetullutta ja tärkeää. Lisäisin siihen myös sen, että tänä päivänä myös tällainen yleissivistävä oppiaine sisältäisi työntekijöiden oikeudet ja velvollisuudet, työnantajan oikeudet ja velvollisuudet elikkä tällaiset työelämäkysymykset ja -opit perustasolla. Nimittäin olemme havainneet ihan selvästi sen, että nyt näiden tulevien sukupolvien tietotaito tuolla työelämässä ei ole välttämättä kovin vahvaa, joten tällainen yleissivistävä aine olisi hyvä, jos se sisältäisi tällaiset perustiedot ja -taidot liittyen työelämäkysymyksiin. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Viitala.

15.41 Juha Viitala sd: Arvoisa puhemies! Tässä lähetekeskustelussa oleva lakialoite laiksi lukiolain muuttamisesta on erittäin ajankohtainen ja tarpeellinen yhteiskunnan muuttuessa kiihtyvällä vauhdilla. Väestörakenteen muutos haastaa sen, millä tavoin uskonnoista ja katsomuksista tulisi opettaa ja miten siitä tulisi keskustella kouluopetuksen piirissä ja miten asiaan tulee ylipäättään suhtautua. Nykykäytäntö aiheuttaa ongelmia, niin kuin tässä lakialoitteen tekijäkin otti esille vähemmistöuskontojen opetuksen järjestämisen varsinkin pienissä kaupungeissa ja kunnissa. Opetuksen järjestämisessä joudutaan usein käyttämään erityisjärjestelyitä pienten oppilasmäärien vuoksi.

Tässä salissa on työmarkkinoiden osalta puhuttu paljon pohjoismaisista malleista, ja käsitellyssä olevaa lakialoitetta voidaan myös peilata naapurimaihin, eli tässä pohjoismaisessa mallissa toteutetaan kaikille oppilaille yhteistä tunnuksentonta katsomusopetuksen muotoa. Ruotsissa, niin kuin tuossa jo aiemmin todettiin, on siirrytty siihen vuonna 62, Tanskassa vuonna 85 ja Norjassa 97, eli tältä osin olisin valmis lähtemään peilaamaan tuonne Pohjoismaiden suuntaan myös. Yhteiseen yleissivistävään oppiaineeseen siirtyminen mahdollistaisi jokaiselle oppilaalle samanlaiset lähtökohdat sopeutua yhteiskuntaan ja toisi varmasti tasapainoa näihin rakenteisiin ja auttaisi myös ymmärtämään ympäröivää maailmaa ja kulttuureja.

Yhteinen oppiaine takaisin — siis jokaiselle nuorelle yhdenvertaiset, samanlaiset tiedot ja taidot ponnistaa yhteiskuntaan mukaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lahdenperä.

15.42 Milla Lahdenperä kok: Arvoisa puhemies! Tämä lakialoite lukion ja peruskoulun yleissivistävästä elämäkatsomustiedosta on ihan kunnioittava, hyvä lakialoite. Minä itse

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2024 vp

edustan tietysti konservatiivista ja joissakin asioissa ehkä jonkun mielestä hyvin vanhakan-taistakin ajattelumallia. Näin siis olen ajatellut, että evankelis-luterilainen uskonnon ope-tus ja kristinuskon opetus kuuluu lähtökohtaisesti suomalaisen koulujärjestelmän opetuk-seen. Mutta tätä ajatusmallia minä olen nyt joutunut muuttamaan kyllä tämän vuoden ai-kana ja olen käynyt aika paljon tutustumassa eri kouluissa ja kouluissa, joissa on paljon kansainvälisiä opiskelijoita, ja tavannut tietysti myös kristinuskon työntekijöitä tai siellä töissä olevia piispoja. Näitten tietojen pohjalta on kyllä käsitys tähän asiaan vähän muut-tunut.

Kristinuskohan on suomalaisen kulttuurin ja arvomaailman vahva pohja, ja koulun yksi tärkeä tehtävä on kasvattaa lapsia ja nuoria sivistykseen ja kulttuurisia ja uskonnollisia taustoja ymmärtävään ajatteluun. Nyt kuitenkin on niin, että kouluissa opetetaan uskon-nonopetuksena kristinuskoa, mutta muun uskontokunnan edustajille järjestetään siihen omaan uskontoonsa liittyvää opetusta ihan eri tiloissa. Isoissa kouluissa saattaa olla useita eri uskontokuntien ryhmiä, ja se, kuten edelläkin mainittiin, asettaa haasteita siihen opet-tajan löytämiseen, ja se tietysti tuo kustannuksia. Eli perinteinen ajattelu ”maassa maan ta-valla” ei nyt toteudu, ja on vähän kaikille järjestetty sitä omaa uskontoansa. Tässä tilantees-sa onkin tärkeää ja arvokasta pohtia, millaisilla tavoilla voitaisiin parhaiten edistää keski-näistä ymmärrystä. Toteutuuko se siten, että lapset erotellaan koulussa vanhempiensa us-konnon perusteella eri ryhmiin, vai olisiko sittenkin parempi, että kaikki oppisivat laaja-alaisesti ja yleissivistävällä tavalla tuntemaan erilaisia tapoja jäsentää elämää ja maailmaa?

Kokoomuksellahan on ollut vuodesta 2010 puoluekokouksessa hyväksytty kanta, joka puoltaa siirtymistä uskontotiedon tyypiseen, kaikille yhteiseen katsomusaineeseen, ja tämä on todettu myös vuosien 2016 ja 2022 puoluekokouksissa. On selvää, että katsomus-oppiaineen käyttöönotto vaatii perusteellista selvittämistä ja pohjatyötä.

Suurin osa suomalaisista muuttaisi nykyistä uskonnon ja elämäntutkimustiedon opetus-ta kouluissa. Tämä mahdollistaisi jokaiselle oppilaalle samat lähtökohdat sopeutua suoma-laiseen yhteiskuntaan, antaa ymmärryksen suomalaisten tavoista ja kulttuureista verrat-taessa muuhun ympäröivään maailmaan. Katsomustiedon tunneilla olisi hyvä käydä läpi, kuten täällä mainittiinkin, moraalikasvatusta ja tunne- ja vuorovaikutustaitoja ja maail-manuskontoja yleisesti.

Mielestäni tämä yhteinen oppiaine olisi myös siitä hyvä, että se takaisi jokaiselle lapsel-le ja nuorelle yhtäaikaaisesti ja yhdenvertaisesti samankaltaiset tiedot ja taidot. Yhteisen katsomusaineen opiskelu samassa opetusryhmässä vahvistaisi oppilaiden yhteisöllisyyden ja osallisuuden tunnetta. Toivon, että tätä muutosta kuitenkin evankelis-luterilaisen kirkon edustajien kanssa yhdessä pohditaan, ja olen kyllä sitä mieltä, että joulujuhla ja Suvivirsi kuuluvat meille jatkossakin. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eloranta.

15.46 Eeva-Johanna Eloranta sd: Arvoisa puhemies! Uskonnot muodostavat yhden ehkä kaikkein laajimmalle levinneistä maailman hahmottamisen muodoista. Uskontojen merkitys yhteiskunnan ja kulttuurin ymmärtämiselle onkin keskeinen tämän päivän maail-massa, jossa globalisaatio sekä kansainvälinen liikkuvuus ja vuorovaikutus koko ajan li-sääntyvät. Euroopan näkyvästi monikulttuurisissa valtioissa on havahduttu siihen tosi-asiaan, että monikulttuurisuuden hallinta edellyttää aktiivisia toimenpiteitä valtiovalalta. Vaikka moninaistuminen nähdään periaatteessa positiivisena asiana, samalla siitä ollaan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2024 vp

oltu enenevässä määrin huolestuneita. Useassa Euroopan valtiossa onkin jouduttu toteamaan, ettei maahanmuuttajien integroituminen ole onnistunut odotetusti. Etenkin kantaväestön ennakkoluulot ovat olleet integroitumisen esteenä.

Eräänä ratkaisuna tilanteen parantamiseksi on ollut lisätä koulujen opinto-ohjelmiin kulttuurien välistä ymmärrystä edistäviä sisältöjä. Uskonnonopetuksella on katsottu olevan suvaitsevaisuuden ja ymmärryksen lisäämisessä keskeinen rooli. On tärkeää, että koulu tarjoaa oppilaille mahdollisuuden ymmärtää niin omaa kuin muitakin uskontoja ja elämänkatsomuksia suhteessa toisiinsa sekä laajemmin suhteessa kulttuuriin ja yhteiskuntaan. Selvää on myös, että oman uskon syvällinen ymmärtäminen edellyttää mahdollisuutta tarkastella sitä suhteessa erilaisiin läheisiin ja kaukaisempiinkin maailmankatsomuksiin. Tämä on erityisen tärkeää myös lasten ja nuorten suvaitsevaisuuden kehittymisen näkökulmasta katsottuna.

Nykyistä järjestelmäämme ei edellä mainitussa valossa voidakaan enää pitää tarkoituksenmukaisena. Siksi peruskouluissa ja lukioissa tulisikin siirtyä kaikille uskontokunnasta riippumatta yhteiseen uskontotiedon ja etiikan oppiaineen opetukseen, jonkinlaiseen uskonto- ja katsomustiedon oppiaineeseen, jossa käsitellään laajasti eri maailmankatsomuksia ja uskontoja sekä oppilaiden omasta elämästä nousevia uskontoon, suvaitsevaisuuteen ja ymmärrykseen kytkeytyviä sisältöjä. Tähän oppiaineeseen voisivat kuulua arvokasvatuksen ja etiikan osa-alueiden lisäksi eri uskonnot ja maailmankatsomukset painopisteinä oma valtauskontomme evankelis-luterilainen kristinuskko, joka on koko meidän länsimaisen kulttuurimme, suomalaisen kulttuurimme, pohjana. Tällaista lähestymistapaa sovelletaan Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa, Englannissa sekä osassa Saksan osavaltioita. Kiitänkin edustaja Hiltusta näistä erinomaisista lakialoitteista.

Oppilaiden jakautuminen eri ryhmiin ei edistä dialogia eikä myöskään tue peruskoulun arvopohjaa kaikille yhteisenä kouluna. Tulevaisuudessa tarvitaan huomattavasti laajempaa katsomuslukutaitoa, kun globalisaatio kiihtyy ja maahanmuutto lisääntyy. On myös huomattava, ettei suomalainen järjestelmä vastaa Euroopan neuvoston 2000-luvulla antamaa suositusta, jonka mukaan uskonnonopetuksen tulisi olla lähtökohdiltaan akateemista. Euroopan neuvoston kannan taustalla on ajatus siitä, että tieto ja ymmärrys maailman uskonnoista ja katsomuksista osaltaan ehkäisevät kulttuurien välisten konfliktien syntyä. Samalla uskonnon opiskelun uskotaan tukevan historiallista ja kulttuurista lukutaitoa.

Kaikille yhteinen uskonto- ja katsomustiedon opetus toisi mukanaan monenlaisia hyötyjä. Tässä oppiaineessa olisi uskontokunnista riippumatta sama kohtelu kaikilla oppilaila, mikä edistäisi opetuksen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Tällä hetkellähän kaikkien oppilaiden oman uskonnon opetusta ei voida edes järjestää. Nykytilanteessa myös paineet opetettavien uskontojen määrän lisäämiseen kasvavat jatkuvasti, esimerkkeinä bahai, mandealaisuus, buddhalaisuus ja niin edelleen. Samalla ongelmat opettajien saatavuuden ja pätevyyden suhteen tulevat aiempaa vaikeammiksi. Kaikille yhteisessä uskonto- ja katsomustiedon opetuksessa ei tarvitsisi enää turvautua koulun ulkopuolisiin opettajiin.

Kaikille yhteinen oppiaine vähentäisi myös opetuksen sirpalemaisuuksia ja helpottaisi työjärjestyksen laadintaa kouluissa. Samoin opetussuunnitelmien laatiminen yksinkertaisiksi, kun tarvittaisiin vain yksi opetussuunnitelma. Lisäksi oppimateriaalikysymykset olisi helppo hoitaa, ja samoin tämä kaikille yhteinen uskonto- ja katsomustiedon opetus voidaan järjestää oppilaan omassa koulussa kullekin vuosiluokalle erikseen tarkoituksenmukaisissa ryhmissä, mikä tuo selkeän parannuksen nykytilaan. Nykyiset opetusryhmät voivat joissakin uskonnoissa ja elämänkatsomustiedossa myös olla pedagogisesti toimimatto-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2024 vp

mia, kun eri koulujen oppilaat kootaan samaan opetustilaan esimerkiksi vuosiluokilta 1—6.

Tämä nykyinen katsomusaineiden valintajärjestelmä on mutkikas, ja lakia jopa kierretään valinnoissa. Katsomusainetta vaihdetaan hämmästyttävän usein, ja tämä nykyinen lainsäädäntö mahdollistaa jopa sellaisen tilanteen, jossa oppilas ei osallistu minkään uskonnon tai elämänskatsomustiedon opetukseen. Toivonkin, että Suomessa oltaisiin vihdoin valmiita siirtymään moderniin eurooppalaiseen katsomustiedon opetukseen tämän Hiltusen aloitteen mukaisesti.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elo.

15.51 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! Nykymaailmassa eri uskontojen tunteminen ja uskonnon ilmiöiden ymmärtäminen kuuluvat yleissivistykseen, ja niillä on tärkeä rooli lapsen ja nuoren oman maailmankatsomuksen rakentumisessa. Siksi pidän myös perusteltuna, että uskonnon ja elämänskatsomustiedon opetus korvattaisiin kaikille yhteisellä katsomusaineella, joka keskittyisi erilaisten uskontojen ja elämänskatsomusten ymmärtämiseen. Tämä mahdollistaisi jokaiselle oppilaalle yhtäläisen tietopohjan eri uskonnoista ja näin yhtäläiset lähtökohdat ymmärtää ympäröivää maailmaa ja eri kulttuureja sekä ennen kaikkea hyvät lähtökohdat pohtia omaa maailmankatsomustaan yhdessä toisten kanssa.

Ensimmäinen askel kohti yhteistä katsomusainetta olisi antaa oppilaille vapaus valita itse katsomusaineensa sekä tarjota tietty määrä yhteisiä opetussisältöjä eri uskontojen ja elämänskatsomustiedon opiskelijoille. Pitkällä tähtäimellä vihreiden tavoitteena on kaikille yhteinen katsomusopetus. Samalla luovuttaisiin siitä, että uskontoa opetetaan erikseen eri ryhmille. Toki tämä muutos edellyttää, että opettajien perus- ja täydennyskoulutukseen panostetaan.

Arvoisa puhemies! Haluan myös kiittää edustaja Hiltusta tärkeistä ja hyvin perustelluista lakialoitteista. Kiitän myös täällä käytetyistä hyvistä puheenvuoroista, jotka mielestäni hyvin perustelevat sitä, että Suomessakin olisi aika siirtyä kohti yhteistä katsomusainetta, joka tosiaan antaisi kaikille Suomessa asuville lapsille ja nuorille yhtäläiset tiedot ja mahdollisuudet hahmottaa tätä maailmaa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Perholehto.

15.53 Pinja Perholehto sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Haluan osaltani myös kiittää edustaja Hiltusta näistä aloitteista. Ajattelen niin, että tällainen yleinen, yhteinen elämänskatsomustieto ei ole oikeastaan keneltäkään pois vaan ennen muuta kaikille lisää. Edustajat edellä ovat käyttäneet hyviä puheenvuoroja liittyen siihen, että kyllä tällainen yhteinen aine olisi ennen muuta omiaan lisäämään dialogia, lisäämään ymmärrystä erilaisista uskonnoista, erilaisista kulttuureista ja myös arvoista, siitä, millaisella tavalla erilaiset kulttuurit, ihmiset, yhteisöt rakentavat arkeaan.

Ja kyllä minä ajattelen myös niin, että osaltaan se, että me ymmärrämme toisiamme paremmin ja ennen muuta käymme enemmän vuoropuhelua, myös auttaa yhteiskuntaa siinä, että niistä tulee avoimempia, niistä tulee eteenpäinkatsovia. Sen vuoksi lämpimästi kannatan näitä ja kiitän siitä hyvästä, rakentavasta keskustelusta, jota tälläkin on käyty.

Oikeastaan ei tämän enempää sanottavaa. Tässä hämmäntyy itsekkin, kun edustajat ovat täällä keskenään myös sen verran, eivät välttämättä yksimielisiä, mutta itse tästä yleissivistyk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2024 vp

tävyiden tavoitteesta varmastikin aika jaetusti poikkipoliittisesti enemmän ja vähemmän samaa mieltä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Seppänen.

15.55 Sara Seppänen ps: Arvoisa rouva puhemies! Tässä uskontojen opettamisessa on myös sellainen haaste, että kun meillä täytyy tämän uskonnon opettamisen olla tunnustuksetonta, niin tällä hetkellä meillä se ei aivan täysin toimi. Eli meillä on esimerkkejä siitä, että tiettyjen uskontoryhmien sisällä tätä opetusta on järjestetty omaehtoisesti ja siellä ei ole tämä tunnustukseton opetus täysin toteutunut, eli tällaiset erilaiset ääri-ilmiöt myöskin sitten sen osalta yleistyvät. Ja Ruotsissa ihan vastikään uutisoitiin, että siellä jopa kokonaisia kouluja suljetaan sen vuoksi, että siellä oppilaat ovat radikalisoituneet ja siellä on leviitetty tällaista ääri-islamilaista sanomaa. Siinä mielessä on tosi tärkeää ja hyvä, että tämmöinenkin lakialoite, mitä edustaja Hiltunen on tehnyt, on käsittelyssä, sillä kyllä uskonnon opettamisen suhteen täytyy olla se tilanne, että jos meillä vaaditaan sitä tunnustuksetonta opetusta, niin se koskee silloin myös kaikkia uskonto-yhteisöjä ja uskonnon opettamista. Eli siinä mielessä tämä lakialoite kyllä on hyvä, ja toivottavasti sen osalta sitten punnitaan tarkkaan ne hyödyt ja haitat.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eloranta.

15.56 Eeva-Johanna Eloranta sd: Arvoisa puhemies! Näen juurikin tämän keskustelun ytimessä sen, että tämä nykyinen uskonnonopetuksen toteutustapa ei tue oikein minkäänlaista dialogia eri uskontojen parissa elävien lasten välillä, vaikka uskontoihin liittyvät kysymykset tulevat koko ajan tärkeämmiksi, kun meidän monikulttuurisuus lisääntyy etenkin pääkaupunkiseudulla ja suurissa kaupungeissa. Tosiaankin näiden tärkeiden kysymysten, ihmisenä kasvamisen ja elämänhallinnan, pohdintaan yhdessä koko luokan kanssa on aivan liian vähän mahdollisuuksia tänä päivänä, ja tämmöinen yhteinen katsomusaine olisiikin tärkeä askel siihen suuntaan, että voisimme jo lapsesta ja nuoresta alkaen ymmärtää toisiamme entistä ja nykyistä paremmin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hiltunen.

15.57 Pia Hiltunen sd: Kiitos, arvoisa puhemies! Otin tämän puheenvuoron oikeastaan kiittääkseni tästä hyvästä keskustelusta ja teidän näkemyksistänne. — Sen verran olisin edustaja Seppäselä vielä kommentoinut — hän tässä taisi poistua — että tämähän ei poista juhlien järjestämisen mahdollisuutta kouluissa. Tälläkin hetkellä voidaan järjestää erilaisia juhlia, jotka eivät ole tunnustuksellisia eivätkä uskontoon liittyviä. Elikkä juhla-kulttuuri kehittyy sitä samaa tahtia.

SDP:llä on myös yhteinen kanta tästä uudistuksesta, ja toivotaan, että se jossain kohtaa etenisi. Tämähän olisi myös kustannustehokkaampaa kuntien kannalta, ja totta kai ennen kaikkea yhdenvertaisuutta lisäävää.

Siitä, että Ruotsissa radikalisoituminen on jollain osin tapahtunut, ajattelen, että tässä on mahdollisuus puuttua myös siihen juurikin lisäten suvaitsevaisuutta ja eri uskontojen ymmärrystä ja yhteiskunnan kehityksen ymmärtämistä. Nämä Ruotsin puolella ovat yksi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2024 vp

tyiskouluja, joissa radikalisoitumista on tapahtunut, ja sitähan me emme toivo täällä Suomen puolella. — Kiitos kaikille keskustelusta ja tukemisesta lakialoitteiden osalta.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sivistysvaliokuntaan.